

tata, abbreviata, in laminam planam acuminatam attenuata; suprema a basi dilatata, ad 5 mm lata, sensim subulato-acuminata, 10—11 mm longa. Pedunculi capitulorum non incrassati. Involucrum octophyllum, fructiferum basi ad 6 mm usque latum; involucri phylla ad 21 mm longa, apice acuta. Flosculi lutei, marginalia involucri longiores. Achenia marginalia rostrata ab ima basi acute squammellato-tuberculata, una cum rostro ad 14 mm longa; rostro scabrido ad 4 mm longo. Pappus griseus 11—12 mm longus, annulo basali parce villosus.

Floret ad IX.

Habitat in Tauria. Sevastopol, Laspi (Stev.).

Рослина дворічна, 90—125 см заввишки, гола. Стебла прямі, розкидисто розгалужені. Прикореневі листки довгі, видовжено ланцетні, до 60 мм завширшки. Стеблові листки вкорочені, верхні—з розширеної основи до 5 мм завширшки поступово загострені в вузьку пластинку 10—11 мм завдовжки. Цвітоноси під кошиками не потовщені. Кошики при плодах при основі до 6 мм в діаметрі. Листочків обгортки звичайно 8, до 21 мм завдовжки. Язички жовті, крайні довші за листочки обгортки. Крайні сім'янки шерсткі, 10 грані, разом з носиком до 14 мм завдовжки, носик шерсткий до 4 мм завдовжки. Летючка сірувата, 11—12 мм завдовжки. Кільце летючки рідко-опушене.

Цвіте до IX.

Росте в Кр. АРСР (Севастополь, Ласпі), на Балканах. Описаний Стевеном із Криму (з Ласпі).

У російському гербарії Бот. Ін-ту АН СРСР зберігається лише один екземпляр *T. elatior* Stev. з етикеткою: „*Tragopogon elatior* Stev... Leg. Prof. Kewlov et And. Jelski. Tauria. Sevastopol. 20—31 aug. 1858“. У загальному гербарії того ж Інституту зберігається кілька гербарних екземплярів *T. elatior* Stev. з Балкан. Опис складено за кримськими екземплярами, що цілком відповідають діагнозам виду.

Вид споріднений з *T. dasyrhynchus* Artemczuk, відмінний від нього більшими розмірами, більш товстими сім'янками, коротшим носиком та широким прикореневим листям, яке відрізняє його від інших наших видів роду *Tragopogon*. Без сумніву це є самостійний добрий вид.

10. *Tragopogon dasyrhynchus* Artemczuk sp. nov. *T. brevirostris* Boissier Fl. orientalis III (1875) 752.—Шмальгаузен. Фл. Средней и Южной России, Сев. Кавк. и Крыма, II (1895), 147 non DC ex p.

Planta biennis, glabra vel ad basin foliorum atque sub capitulis floccoso-arachnoideo-lanata, 25—130 cm alta. Caules recti solitarii vel rare plures, patenti-ramosi. Folia linearia, radicalia saepe canaliculato-plicata, caulina a basi dilatata, semiamplexicaulia in laminam planam, margine interdum undulata, apice recurvatam, 5—16 (35) mm latam attenuata; suprema abbreviata a basi cymbaeforme dilatata in laminam linearem acutatam attenuata. Pedunculi capitulorum non incrassati. Involucrum fructiferum ad 10 (12) mm usque latum, involucri phylla octona, 15—28 mm longa. Flosculi lutei involucri longiores, antheris nigris. Achenia marginalia rostrata, ab ima basi acute squammellato-tuberculata, rostro scabrido, dimidium—quintam partem achenii aequante; interdum achenia rostroque vix scabrida (f. *leiocarpus*); pappus achenio uno cum rostro aequilongus, leviter deciduus, annulo basali villosus.

Floret 2/2 VI—1/1 VIII.

Habitat in declivis stepposis in pratis siccis atque inter frutices.

Area geogr: U. S. S. R. pars europea—in steppis a fl. Dnjepr ad fl. Tanain, Caucasia septentrionalis.

Typus speciei: Ucr. S. S. R. Prov. Donetzica, distr. Rovenjki, steppa Provalje. 13/VIII 1934. I. Artemczuk.

Species haec a *T. podolico* Bess. acheniis saepissime magis et ab ima basi acute squammellato-tuberculatis, achenii rostro non laevi sed semper ±

scabrido, foliis supremis basi cymbaeferme dilatatis differt. Species proxima *T. scoparius* Nikitin in litt. et herb. a nostro — statura robustiore, acheniis crassioribus, achenii rostro brevior non plus quam 3 mm longo et area (Tjanj-Shanj!) differt. *T. elatior* Stev. foliis radicalibus latissimis a nostro differt clarissime.

Рослина дворічна, 25—130 см заввишки, гола, іноді при основі листків і під кошиками клочкато-павутинисто-вовниста. Стебла прямі, поодинокі, іноді по кілька їх, розкидисто розгалужені. Листя лінійне, прикореневі листки часто жолобчасто вздовж складені, стеблові з розширеної напівстеблообгортної основи звужені в розгорнену, іноді по краях хвилясту й на кінцях назад відігнену, пластинку, 5—16 (35) мм завширшки. Верхні листки вкорочені, при основі човниково-видно розширені, опуклі, звужені в вузьку, на кінцях загострену, пластинку. Цвітоноси під кошиками не потовщені. Кошики з плодами до 10 (12) мм в діаметрі при основі; листочків обгортки, звичайно, 8, при плодах вони 15—28 мм завдовжки. Квітки жовті, крайні довші за листочки обгортки, пиляки чорні. Крайні сім'янки від самої основи гостро лусковидно-горбкуваті, носи́ки сім'янок шерсткі дорівнюють $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{5}$ довжини сім'янок (рідко сім'янки бувають мало шерсткі з мало шерстким носиком — у *f. leiocarpus*). Летючка дорівнюється сім'янці з носиком, легко відламується від сім'янки. Кільце (основа) летючки опушене. (рис. 4, 9).

Цвіте $2\frac{1}{2}$ VI— $\frac{1}{2}$ VII.

Вид характерний для нагірних степів. Росте по степових схилах, луках, чагарниках, балках. Північний Кавказ, Донбас, Надзівські та Причорноморські степи. По лівобережжя на північ доходить до Дніпропетровська.

Тип: Донбас. Ровенський район. Провальська цілина. Середній східний схил рогу балки Провальської між балками: Козиною та Ковалевою. 13. VII. 1934. І. В. Артемчук. (ХДУ).

Specimina examinata:

Д. Л. - С. 1. Горлівський р-н, ст. Байрак. Схил у лісі Ділянянова 6. Уп—1930. М. Олексієнко. 2. Макиївський р-н, с. Нижня Кринка. Байрачний ліс 28. VI 1931. А. Олексієв. 3. Середня частина схилу балки Скелястої. 3. VIII 1932. Олексієв, Страшко, Наконечна. 4. Ст. Провальє. Платообразные вершины Каменной гряды. 5. VII 1927. Л. Соклова.

Л. З. Л. С. 5. Беловодский у. 1849. Герб. Черняева. 6. Старобельский у. Стрелецкий завод. Около посадок и на сорных местах. 19. VII 1910. Г. фон Эттинген. 7. Близ Старобельська в лесу на полянах. 7. VII 1903. И. Ширяевский. 27. Старобельский у. в лесу на берегу р. Айдарь. На полянах 4. VII 1905. Ширяевский. 8. Старобельск. Стрелецкая целина. На ровном участке степи 30. VIII-1927. И. Зоз. 9. Старобельск. Деркульская

Рис. 4. *Tragopogon dasyrhynechus* Artemczuk. I. Вершок рослини II. Сім'янка